

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

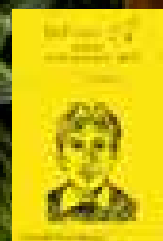
Thema
**Recht
en
Onrecht**

Heb jij nog contant geld op zak?

Algemeen Diaken Gezelschap schenkt
geld aan De Riepe

VERDER IN DIT NUMMER

- Wij strijdt tegen onrecht
- Dakloosheid in Noord-Nederland

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Fotografie **Theo Koelmans**

Het recht van alle mensen

Recht en onrecht zijn voor mij moeilijke termen. Wat is recht? En wat is onrecht? Is het verwonderlijk dat een man een brood steelt als zijn kinderen honger hebben? Ik vind van niet, maar heeft hij het recht om dat te doen? Of ligt er een enorm onrecht aan ten grondslag dat de man gedwongen wordt om naar deze oplossing te grijpen. Recht is maar betrekkelijk. Hoe raar is het dat in Amerika allerlei deals met misdadigers gesloten worden om informatie boven tafel te krijgen. Alsof recht onderhandelbaar is. In mijn optiek hoort recht voor iedereen hetzelfde te zijn. “Ik had haast”, is nooit een blanco volmacht om door rood te rijden. Maar hoe is dat als je op weg bent naar het ziekenhuis? Natuurlijk zijn er dan verzachtende omstandigheden net zoals voor de man die brood steelt om zijn kinderen te laten eten. Het recht zou erin moeten voorzien dat hij genoeg geld heeft om brood te kopen. Hoe kun je van recht spreken als er nog steeds in deze welvaartsmaatschappij mensen op straat leven. Voor mij is dat onrecht. Hoe onrechtvaardig is het dat als je wieg in Afrika staat dat je opgroeit met permanente honger, terwijl als je in Europa geboren bent je een van de mensen bent die gezamenlijk voor miljoenen euro’s aan goede etenswaren weggooiden. Uitgangspunt bij recht is voor mij de universele verklaring van de rechten van de mens. Naar mijn mening zijn die voor iedereen van toepassing. In dit nummer een veelzijdige inkijk in recht en onrecht in onze eigen samenleving.

Arnold de Meijer

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

REDACTIE

Marja Hillenga
Wietske Aupers
Anna de Ruiter
Robert van Bergen
Bert Loos
Annelies Romers
Ella Huizinga

Cherinda Zwier
Arnold de Meijer
Robby Bakker
Frits Croes
Maarten Vermeulen
Bas Wollinga
Rudy Vane

HOOFDREDACTIE
Dominique Krauts

VORMGEVING
Emese Bissels

EINDREDACTIE
Sofie Risamena

FOTOGRAFIE

Suzanne Posthumus
Jaap ten Hoove
Frits Blom
Bachir Benchagra

Chico Bolt
Wim Mijllof
Theo Koelmans
Lucas de Wit

VASTE COLUMNISTEN

Gerard Lohuis
Fokko Oldenhuis
Natalja Oosterbaan
Chantal Kuipers
Gerlinde Spaan
Dick Bijmolt

Jaap Krol
Wilma Booma
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman

FOTOGRAFIE COVER
Frits Blom

STRIP
Ida Dijkhuis

PUZZEL
Luuk Kobes

ILLUSTRATIES
Paul Kimkes
Robby Bakker

DRUK
Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Eddy Posthumus   Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

ISSN
2405-769X

WerkPro

SpinLink

INHOUDSOPGAVE

4

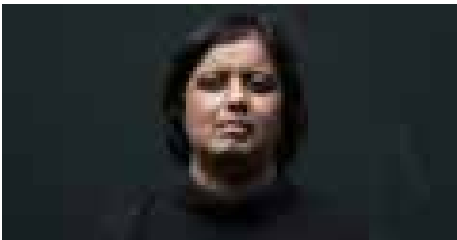
BETAALD VOETBAL, ONBETAALD HELPEN

Zoals elke profvoetbalclub hebben de vier noordelijke profclubs ook een maatschappelijke tak. Zij zetten zich in voor allerlei maatschappelijke projecten, waarbij sport de hoofdrol speelt.

10

WIJ STRIJDT TEGEN ONRECHT

Arlette Dewnarain is al 22 jaar actief als sociaal raadvrouw. Eerst bij de MJD en sinds enkele jaren bij WIJ Vinkhuizen in de stad Groningen. Daar helpt ze de inwoners onder andere om hun administratie op orde te krijgen.

14

DAKLOOSHEID IN NOORD-NEDERLAND

Zo oud als de wereld is, is ook het daklozenprobleem. Zwervers en landlopers werden ze vroeger genoemd, verbannen naar Veenhuizen, maar ook toen waren het gewoon dak- en thuislozen

20

ALGEMEEN DIAKEN GEZELSCHAP SCHENKT GELD AAN DE RIEPE

Tegenwoordig heeft men nog nauwelijks contant geld op zak. En dat merken onze straatkrantverkopers ook.

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is 90 cent voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

BETAALD VOETBAL, ONBETAALD HELPEN

Door **Rudy Vane** Fotografie aangeleverd door **FC Emmen**

Zoals elke profvoetbalclub hebben de vier noordelijke profclubs ook een maatschappelijke tak. Zij zetten zich in voor allerlei maatschappelijke projecten, waarbij sport de hoofdrol speelt. In deze artikelenreeks wil ik een aantal van die projecten belichten.

FC Emmen

FC Emmen wil meer zijn dan alleen een voetbalclub en wil met de Stichting FC Emmen Naoberschap (voorheen Naoberschap United) midden in de samenleving staan door het organiseren van diverse projecten. Enkele voorbeelden zijn: FC Emmen De Straat Op!, Scoren voor Gezondheid, Scoor een Boek!, OldStars, G-voetbal, De Derde Helft, Welkom In Ons Voetbal, Naoberschap Inside, een blindentribune en het Drents Verbond.

Uitgelicht

Een nieuw project bij FC Emmen is: Meedoen, sporten en ontwikkelen in Emmen. Manager van Stichting FC Emmen Naoberschap Jos Schaart vertelt over dit project: ‘Met FC Emmen willen we in de breedste zin van het woord aan naoberschap doen. Daarmee bedoelen we dat we iets voor een ander willen doen zonder dat we daar zelf direct beter van worden. Voor ons is de regio Zuid-Oost Drenthe ons focusgebied. Een tijdje geleden zijn wij benaderd door de Stichting Life Goals Nederland of wij iets konden betekenen voor hen om in de gemeente Emmen ook een project op te zetten. Het was mij duidelijk dat Stichting Life Goals mensen met een rugzakje, zoals dak- en thuislozen, wil activeren door middel van sport, en daar staan wij ook voor.’ Stefan Sanders, buurtsportcoach bij de gemeente Emmen en projectleider van Meedoen, sporten en ontwikkelen in Emmen, haakt hierop in: ‘Samen met een aantal collega’s hebben we een opleiding gedaan tot Maatschappelijke sportcoach en verzorgen we de sportmomenten. Daar is ook iemand van FC Emmen Naoberschap bij betrokken. Op dit moment verzorgen wij wekelijkse sportmomenten voor deelnemers vanuit het Leger des Heils en het AZC in Emmen. Dit gaan wij in de komende periode uitbreiden waarbij andere zorgpartijen aan kunnen sluiten.’

Jos Schaart: ‘FC Emmen is de locatie waar de officiële kick-off was van het project. Verder zetten we mensen in waar dat nodig is. Eén van mijn collega’s heeft ook de cursus gevolgd en het is de intentie van FC Emmen om voor minstens één voetbalgroep te gaan die dan hier kan trainen.’ Stefan Sanders: ‘Er zijn nu zes mensen opgeleid, maar dat kunnen er nog meer worden. Misschien dat er in de toekomst nog mensen van het Leger des Heils bijkomen. Het ideaalplaatje zou zijn dat er over een paar jaar ook deelnemers doorstromen en de opleiding gaan doen, die kunnen dan assisteren. Het is natuurlijk het doel om de deelnemers weer terug te krijgen in de maatschappij, dat ze weer aan de slag kunnen.’

Spelers van FC Emmen kunnen als rolmodel worden ingezet als ze een intrinsieke motivatie hebben om iets te kunnen betekenen voor de doelgroep. Dan kan het een toegevoegde waarde hebben.

Stichting Life Goals Nederland

Shahira van de Zon van Stichting Life Goals Nederland vertelt hoe de stichting ontstaan is: ‘Tien jaar geleden zijn wij begonnen vanuit de KNVB. We zaten toen nog in het kleine huisje in Zeist en toen kwam de vraag vanuit het Leger des Heils of wij wat konden organiseren voor hun cliënten. Cliënten daar slapen acht uur en hebben een acht uur durende dagbesteding, wat betekent dat er nog acht uur over blijft om iets voor hen te organiseren. Daar zijn wij op ingesprongen met wat toen nog de Dutch Homeless Cup heette, het straatvoetbal voor dak- en thuislozen. Die naam was wel wat stigmatiserend en niet alle mensen waren dak- of thuisloos, dus werd het al snel de Dutch Street Cup. Iedereen was welkom die een steuntje in de rug nodig had, alle kwetsbare doelgroepen. Nadat we in 2015 de Homeless World Cup hadden georganiseerd wilden we eigenlijk veel meer impact creëren, veel meer kwetsbare doelgroepen bereiken. We wilden bovendien onze samenwerking met gemeenten en sportbedrijven lokaal intensiveren. Daar zijn we in 2017 mee begonnen en inmiddels zijn we in meer dan dertig gemeenten actief. Zo zijn we ook naar Emmen gegaan en hebben we gesproken met zowel FC Emmen als de gemeente om te polsen wat de mogelijkheden waren. We hebben alle partijen bij elkaar gebracht en zijn in september gestart met het sportaanbod. Overigens kunnen naast voetbal ook andere sporten worden ingezet om de doelgroep te activeren.’

Leger des Heils

Rob Bouwhuis, teamleider van 50/50 Emmen/Groningen bij het Leger des Heils, geeft uitleg over de betrokkenheid van het Leger des Heils bij dit project. ‘De vraag was bij ons gekomen hoe wij hier in de gemeente Emmen vorm aan kunnen geven vanuit onze deelnemersgroep om mensen naast arbeidsmatige activering en dagbesteding te activeren om ook met sport bezig te gaan. Het Leger des Heils vindt het belangrijk dat de deelnemers overdag een zinvolle daginvulling hebben en daar is sport een mooie aanvulling op. Het Leger des Heils sponsort het landelijk project al en plaatselijk doen wij mee door het leveren van deelnemers. Eventueel kunnen wij ook vervoer regelen om de mensen te vervoeren naar de sportlocatie. Uit een enquête die is gehouden kwam al een heel mooie respons van mensen die wel interesse hebben om mee te doen. Vandaar de keuze om mee te doen met dit mooie initiatief en samen met FC Emmen en de betrokken partijen hier invulling aan te geven.’

De bovenstaande partijen hopen dat het project een groot succes wordt en zoveel mogelijk mensen door middel van sport activeert. Ook bestaat de wens om deelnemers van meer zorgpartijen uit Emmen aan te laten sluiten. ♦

Loslaten

MARIEKE WERKMAN

Fotobewerking **Suzanne Posthumus**

Een vriendin zei: ‘Ga toch door met je leven. Laat het gewoon los.’ Hoe laat je iemand los? Ik had werkelijk geen idee. Erover nadenken bracht me in ieder geval geen steek verder. Een bord uit mijn handen laten vallen lukte wel. Het spatte in gele stukjes uiteen op de houten vloer.

De ergste vraag was: ‘Heb jij je nu al eens ingeschreven op een datingsite? Onderhand ben je 40.’ Alsof mijn houdbaarheidsdatum verstreken was. Een liefdesrelatie is voor velen het hoogst haalbare in het leven. Dit terwijl er vergeten wordt dat de belangrijkste relatie allereerst die met jezelf is. De vrijheid die ik teruggevonden heb is waardevol. Daar was blijkbaar een stroperige periode voor nodig.

’s Nachts werd ik badend in het zweet wakker. Het drukte zwaar op mijn borst en het was soms beangstigend om alleen te zijn. Ik leerde om rustig in en uit te ademen. En dat ik niet bang hoefde te zijn voor mijn eigen emoties. Janken luchtte op. Net als: schreeuwen aan de waterkant, vloeken, lachen, zingen, hard fietsen, wijn drinken(met mate), muziek luisteren.

Tijdens een woeste storm stond ik aan de waterkant. Het water klotste tegen de kade. De regen striemde in mijn gezicht. Eerst keek ik schielijk achterom om te kijken of er niemand aankwam. Ik was alleen. Mijn stem was onvast en er kwam een krakend geluid uit mijn keel. Het was onwennig, maar al snel ontdekte ik het plezier van het schreeuwen en brulde: ‘Klooooootzakkuuh!’ Liefde gaat over vasthouden en loslaten tegelijkertijd. De godvergeten middenweg.

GEK KEN WERK

Strijd

Door **Gerard Lohuis** Fotobewerking **Suzanne Posthumus**

Het moeten heftige weken zijn geweest. Tot over de oren verliefd in een wereld waarin alles prachtig scheen. Behalve in de wereld waarin ze leefden en waarin ze elkaar hadden gevonden om te strijden voor een betere wereld. Meer dan tien jaar geleden stonden ze al op de barricaden om op te komen voor schone lucht, het tegengaan van ontbossing en hun strijd tegen regimes die hun eigen burgers mishandelen of zelfs uitmoorden. Peter en Petra waren onafscheidelijk tijdens demonstraties en bijeenkomsten. In ogen van velen waren ze het ideale stel. Vanuit hun morele overtuiging was er volop brandstof en achteraf was het beter geweest dat ze hun strijd hadden voortgezet.

Ondanks hun bezwaar om in deze wereld geen kinderen groot te willen brengen, want dat was onverantwoord en dat kun je kinderen niet aandoen, werkte hun eigen natuur sterker dan de wereldse idealen. Er werden twee kinderen geboren. In hun eigen vriendenkring hadden ze iets uit te leggen. Van sommigen kregen ze bijval en werden ze bemoedigend toegesproken. De harde kern wees het af en keerde zich van hen af. Hun liefde voor de kinderen maakte veel goed en als goede ouders dompelden ze zich onder in hun nieuwe leven. Hoe het gebeurd is, kan Peter nauwelijks aangeven. Nu hij zoveel tijd had om met Petra en zijn kinderen door te brengen, begon er iets te knagen. Petra begon hem af en toe verwijten te maken omdat ze meer met Peter en de kinderen wilde ondernemen. Op haar beurt

leek er voor Petra geen ander bestaan meer te zijn dan de rol van moeder waarin ze zich genoegzaam koesterde en waar voor Peter minder plaats was. Voor het eerst in hun leven kregen ze ruzie. Bij een goede ruzie wordt na afloop de lucht geklaard, zo niet bij hen. Daar waar liefde verbindt, raakte hun liefde steeds verder uit het zicht omdat de ruzie alleen maar leidde tot innemen van een verharde stelling. Zoals ze elkaar gevonden hadden in hun strijd voor een betere wereld, lukte het hun niet om in hun eigen gezinsleven een betere wereld te creëren. Peter kijkt me woedend aan nadat hij verteld heeft dat Petra niet wil meewerken aan het co-ouderschap. Nadat de scheiding onvermijdelijk werd, hadden ze besloten om gescheiden en in goed overleg samen voor de kinderen te zorgen. Petra heeft de kinderen naar zich toetrokken en inmiddels zijn ze twee rechtszittingen verder. Een mediator heeft getracht om over en weer rust te brengen, maar Petra weigert mee te werken aan de uitspraak van de rechter dat de kinderen ook contact met Peter moeten hebben. Ze doet het niet openlijk, maar zegt steeds het contact af omdat ze zelf ziek is, een van de kinderen niet wil of een andere smoes waaruit duidelijk wordt dat de vechtscheiding een feit is.

Beiden blijven strijden voor een betere wereld. Niet meer samen maar in een eigen gecreëerde werkelijkheid.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatrisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

OET KLOOSTERHOLT

Door Dick Bijmolt

HOPELOZEN

Op de gesloten afdeling in die zeventiger jaren verbleef ook Henk. Hij was een twintiger die er onverzorgd uitzag. Door veelvuldig LSD-gebruik was hij definitief psychisch ontregeld geraakt. Hij had nu genoeg aan zichzelf, de spoken in zijn hoofd hielden hem continu bezig. In het dagelijks leven kwam er niks meer uit hem en verbleef hij veelvuldig op zijn kamer, vaak in zijn bed. Soms hield hij de hele dag zijn pyjama aan. Omdat wij als begeleiding vonden dat hij geactiveerd diende te worden stond ik op gegeven moment aan zijn bed, laat in de morgen. 'Henk opstaan', probeerde ik monter. Geen reactie. 'Henk, je moet er uit', vervolgde ik na een korte pauze. Slechts minimaal gekreun volgde. Nu besloot ik de pressie op te voeren en ik pakte zijn dekens en sloeg die terug. Er volgde een onnavolgbare actie van Henk. In een beweging greep hij de glazen colafles aan de andere kant van het nachtkastje en sloeg die in een zwaai over het bed tegen mijn hoofd. Het ging zo snel dat ik er weerloos tegen was. Later zette de dokter van de stichting drie krammen in mijn oor. Wat te denken van dit voorval. Had ik het recht die dekens terug te slaan? Of was dit een inbreuk op de privacy van Henk? Maar die fles was toch zeker onrechtmatig! Bovendien verbleef hij op een gesloten afdeling en moest hij zich toch schikken naar de plannen van de verpleging!?

Een ander voorval betrof Hans, ook een jonge vent. Hij had schizofrenie, was voortdurend zeer dwangmatig. Een deur normaal openen was voor hem geen doen,

hij moest eerst een formule uitspreken om het te kunnen. 'Plus een, plus twee, plus drie, nee ....' en dan begon hij weer opnieuw. Soms dronk hij steeds water, zoveel dat hij er apathisch rondjes van ging draaien, zombieachtig. Tot aan de ulo was het redelijk normaal met hem gegaan, maar toen kwam de crisis. Hij was ook wantrouwig. Op een dag zaten hij en een begeleider te eten op de zaal. Hans zat met zijn rug naar het korenveld, wat door de raampartij te zien was. 'Kijk Hans', zei de begeleider die tegenover hem zat en naar buiten keek, 'daar lopen reeën.' Hans keek hem aan en zei: 'Ja Erik, en als ik me omdraai en naar buiten kijk spuug jij in mijn bord!'

Op een dag liep ik met Hans op. We hadden het over zijn stiefouders, aardige mensen die zeer met hem waren begaan. In die tijd werden psychische kwalen vaak aan de sociale omgeving geweten. Daar had ik het over, dat zijn problemen wellicht ook aan hun benadering zou kunnen liggen. Onder het lopen haalde hij ineens enorm uit met een keiharde klap tegen mijn hoofd. Als ik er aan terugdenk tolt mijn hoofd nog. Maar hij had eigenlijk gelijk. Ik had niet het arrogante recht die mensen te verdenken als oorzaak van zijn problemen. En zo ben ik door schade wijs geworden.

Gemeentelijke Kredietbank Assen: Zonder oordeel schuldenvrij

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Frits Blom**

Voor veel mensen is het lastig om rond te komen. Gevolg: rekeningen stapelen zich op, deurwaarders aan de deur en het lijkt allemaal uitzichtloos. 'Het belangrijkste is de eerste stap om te erkennen dat je het alleen niet redt en hulp nodig hebt', vertelt Arjan (58) van GKB Assen. Samen met collega's voert hij de intakegesprekken. 'Dat is voor veel mensen al een hele stap.'

Eerst wordt gewerkt aan een stabiele situatie. Vervolgens schuift hij zijn gegevens door naar Hans (54). 'Ik kijk wat er aan de hand is en hoe dit opgelost kan worden.' Hans onderhandelt dan met de schuldeisers om tot een oplossing te komen. 'Wij oordelen niet', zeggen beiden in koor. Hans: 'Waar het ons om gaat is hoe we ervoor zorgen dat mensen weer zo snel mogelijk schuldenvrij zijn. In samenwerking met andere instanties leren we mensen hoe zij in de toekomst schulden kunnen voorkomen. Uitgangspunt daarbij is wat mensen nodig hebben om in staat te zijn hun eigen administratie en financiën op orde te houden. Als GKB leveren wij daarvoor maatwerk. Armoede is 24 uur per dag, het werkt verlamdend en dat willen we nu net voorkomen', aldus Hans. Arjan beaamt dit van harte.

WIJ strijdt tegen onrecht

Door **Robert van Bergen** Fotografie **Jaap ten Hoove**

Arlette Dewnarain is al 22 jaar actief als sociaal raadvrouw. Eerst bij de MJD en sinds enkele jaren bij WIJ Vinkhuizen in de stad Groningen. Daar helpt ze de inwoners onder andere om hun administratie op orde te krijgen. Maar ook wanneer mensen met onrecht te maken krijgen, komen ze vaak bij haar terecht.

Onterecht afgesloten

Met meer dan twintig jaar ervaring kan Arlette talloze verhalen vertellen, de een nog opmerkelijker dan de ander. Toch is ze juist deze week druk bezig geweest met een wel erg bijzondere situatie, over een man die afgesloten dreigde te worden door zijn energieleverancier. 'Omdat er onbetaalde rekeningen zouden zijn. We hebben kunnen aantonen dat alles betaald is. Maar de energieleverancier blijft erbij dat niet alles betaald is. Het werd afgesloten en samen hebben we een andere energieleverancier moeten vinden.' Ze legt uit dat de energieleverancier zelf niet eens kan aangeven welke betaling ontbreekt. Het gaat hier ook om een groot bedrijf, een grote speler op de markt. Arlette: 'Dit zijn die machtige reuzen, waar we niet tegen op kunnen treden. Natuurlijk gaan we nu wel samen met een advocaat een rechtszaak starten. Maar het had allemaal niet gehoeven. Het had nooit mogen gebeuren!'

Toeslagen

Ze ziet het ook vaak misgaan bij de belastingdienst: 'De huurtoeslag zat eerst nog bij het ministerie van Volkshuisvesting. Het heette toen nog huursubsidie. In 2006 is het overgegaan naar de Belastingdienst. Die had het toen niet goed voor elkaar en daar zijn zoveel mensen de dupe van geworden.' Zeker in die tijd heeft ze mensen gewaarschuwd: 'Als ik dan voorlichtingen gaf wilde ik de mensen niet bang maken. Maar ik legde wel uit dat de belastingdienst niet alle antwoorden heeft en niet alles op orde heeft.' Als voorbeeld noemt Arlette een vrouw die een naheffing kreeg waardoor haar kinderopvang failliet ging. 'Ze heeft tot aan de hoogste rechter gevochten. En ze heeft het allemaal verloren. Dan denk je wel aan die uitspraak van Pieter Omtzigt, "Leven we in een bananenrepubliek?" Hoe kan dit in Nederland?'

Als lichtpuntje noemt ze het Stellateam van de belastingdienst. 'Daar kun je bij terecht voor hulp bij mensen die zo diep in de schulden zijn geraakt. Het Stellateam kan dan vaak nog wat voor je betekenen. Dat team is echt goed en heeft mij ook altijd geholpen bij de mensen die dat nodig hadden. Anders hang je ook', zo stelt Arlette. 'Hoe kan je van een inkomen van € 1.000,- per maand € 400,- van de toeslagen terugbetalen. Dat kan nooit! Als je dan een schuld had', vervolgt ze 'zoals bij de kinderopvangtoeslag, dan kon je ook geen kinderopvangtoeslag aanvragen. Omdat het direct werd verrekend. Dan kom je er nooit uit natuurlijk. Maar het Stellateam kon dat regelen.'

Formule

Sommige zaken blijven haar ook langer bij, omdat het voor het gevoel gewoon niet klopt. Arlette vertelt over een vrouw met een uitkering, die volgens de sociale dienst te veel inkomen had ontvangen. 'Dat inkomen werd in mindering gebracht. Als ik dat dan allemaal bij elkaar optelde, dan klopte het gewoon niet. De uitkering bleef onder het normbedrag. De sociale dienst gebruikt een formule en dan klopte hun berekening wel. Dat komt niet overeen met de werkelijkheid, maar het is wel hun formule die we moeten gebruiken. Dat is zo oneerlijk, maar ik kan er niks tegen doen.'

In je eigen kracht

Niet alle mensen die bij haar komen krijgen het antwoord dat ze willen horen. 'Dan maak ik een berekening van het inkomen en de uitgaven. Dan blijkt dat er genoeg geld is om een betalingsregeling te treffen voor de factuur. Ze hopen dan eigenlijk dat ze het zelf niet kunnen betalen en dat het via de bijzondere bijstand van de Sociale Dienst geregeld kan worden.' In Groningen werken we allemaal goed samen: Het WIJ, de GKB en de voedselbank. We proberen mensen er zoveel mogelijk uit te krijgen. Wie er recht op heeft en wie het zelf kan doen. Dat is ook veel beter, dat je in je eigen kracht zit. Dat geeft een mens ook eigenwaarde, om zelf je dingen op te lossen.'

Vuilniszakken vol administratie

'Het levert natuurlijk ook veel voldoening op, om mensen weer op de rails te helpen. Bij mensen die echt veel schulden hebben en bij mij terecht komen. Dat ze aankomen met vuilniszakken vol administratie, die ik dan toch uitpluis en zo een overzicht maak van alle schulden.' Arlette noemt een voorbeeld van een vrouw wiens man bij leven heel veel dingen kocht via tv-programma's als Teleshopping. 'Daar was hij gewoon aan verslaafd. Toen overleed hij en kwam ze erachter dat hij veel schulden had. Volgens mij had ze acht dozen vol papieren. Ik heb toen tot twee uur 's nachts gewerkt om alles te ordenen. Maar het is voor elkaar gekomen: alles was op orde. Dat was zo mooi.'

Preventief hulp vragen

Voor de inwoners van de gemeente Groningen heeft Arlette nog een advies. 'Wanneer mensen niet goed rond kunnen komen met hun geld, klop dan even aan bij een van de WIJ-teams. Dan gaan we samen kijken of je overal al gebruik van maakt of dat er andere mogelijkheden zijn die nog gebruikt kunnen worden.' Elke wijk heeft zijn eigen WIJ kantoor waar u langs kunt gaan. ♦

Dat is zo oneerlijk, maar ik kan er niks tegen doen

KUNST OP STRAAT

De steenbok en de raven

Door **Eddy Sikma** Fotografie **Frits Blom**

Op de dakrand van het voormalige Fries Museum aan de Turfmarkt in Leeuwarden staan sinds 1995 een steenbok en een zevental raven ontworpen door Tilly Buij en Gerard Groenewoud. Kunsthistoricus Huub Mous beschrijft ze als volgt: “De steenbok die hier niet voorkomt, staat met zijn poten op een gouden ei dat verwijst naar cultuur, koppigheid en vrijheidsdrang. Dit geldt zeker voor de raven, verspreid over de dakranden van de beide panden”. Het is een herinnering aan vervlogen tijden toen de cultuur nog in dit pand zat. Sinds een kleine tien jaar heeft het museum nieuwbouw betrokken aan het meer centraal gelegen Wilhelminaplein. In de volksmond beter bekend als Zaailand.

Aan de Turfmarkt was men in 1881 het Friesch Genootschap begonnen. Oudheden betreffende de provincie. Kunst en cultuur zou de latere toevoeging zijn. Velen schonken voorwerpen. Nog altijd heeft dit museum een enorm depot. Variërend van merklappen, oude gipsen pijpen, tot beroemde schilderijen. Onder andere van Laurens Alma Tadema (Sir Lawrence Alma Tadema). Hier kom ik zo meteen op terug.

1995. De plaatsing van de bok en zijn vogels. Hier was heel van aan voorafgegaan. Het museum had aan beide zijden van de Turfmarkt panden. Ze moesten verbonden worden. De bekende architect Gunnar Daan had een luchtbrug ingetekend met een onderdoorgang voor het verkeer van de Turfmarkt. Op zich een ingenieus ontwerp. U begrijpt het. De ingezonden stukken in de Leeuwarder Courant en het Friesch Dagblad repten van een van de grootste aantastingen van het historisch stadsbeeld sinds de Tweede Wereldoorlog. Wat?! Sinds “ooit”. Het werd een tunnel onder het wegdek door met aan weerszijden twee leistenen gevels. Deze werden “beklommen” door de steenbok en hierop streken de raven neer.

Rond 2012 verkaste het museum naar het Zaailand. ... dankzij een gift van de bekende architect Abe Bonnema. Hubert Jan Henkel ontwierp het gebouw. De raven vlogen niet mee. “Blockbusters”, een term voor megatentoonstellingen met veel publiek. Mata Hari, de spionne, maar ook Sir Lawrence Alma Tadema. Een in wezen Engelse schilder. Zijn roots liggen in Leeuwarden en het Friese Dronrijp. Taferelen uit de oudheid, Grieks en Romeins. Een kassucces. Enige tijd later, het was januari 2021, werd zijn werk centraal gesteld in het tv-programma Het geheim van de Meester. Een kunstenaar collega belde op. Bij de intro hadden ze een buitenopname van het museum gemaakt. In het dialect: ‘Dou fietst deur ut beeld. De drukst de hoëd oppe kop tegen de wien.’ Een absolute toevalstreffer. Ach, misschien toch een beetje “het geheim van de meester”.

Het bijzondere GELUK

Rechtvaardigheid

Door **Chantal Kuipers**

Vanaf een afstand zie ik haar al staan. We hebben afgesproken te wandelen en ik houd ervan hoe ze heel erg op tijd is. Ze ziet eruit als vrouwen die druk zijn. Ik zie hoe ze iets in de telefoon zegt en ik zwaai groots naar haar. Ze lacht en bergt haar telefoon op. ‘Hoe is het met je?’ Ik heb haar inmiddels al maanden niet gezien en ze ziet er goed uit, alhoewel ik haar altijd mooi vind. Haar sprankelende karakter schijnt door haar vel heen. Iets waarvan ik wilde dat ik daar een beetje van had. Ik wil haar haten omdat zij alles heeft wat ik wil hebben, maar daarvoor is ze weer te leuk. ‘Ja best wel goed maar ...’ Ze vertelt over dingen die ze niet eerlijk vindt op haar werk. Druk gebarend vertelt ze haar verhaal. Ik knik mijn hoofd en schop tegen een takje aan dat voor mijn voeten ligt. Ze praat verder, maar ik dwaal af. Mijn therapeut vroeg me eens wie mij ooit verteld had dat de wereld rechtvaardig en eerlijk is, en dat dat beeld niet klopt. En ook al wilde ik hem geen gelijk geven, nu realiseerde ik me dat hij het had.

Ik vraag me af of ze dit advies wil horen of gewoon wil vertellen, en dat ik luister. Ik besluit het laatste te doen. We zien wel waar het schip strandt. ‘Wat vind jij?’, ze kijkt me aan en van schrik maak ik het lipje van mijn theebeker stuk. Thee lekt over mijn hand op mijn nieuwe jurk. ‘Tja.’ Ik koop tijd door dit te zeggen zodat ik nog even na kan denken. Ik lik de thee van mijn handpalm af. ‘Ik vind het ook oneerlijk.’ Ik sus mijn geweten dat ik het haar nog gun dat ze denkt dat de wereld eerlijk is. Dat de overheid voor je zorgt en dat alles eerlijk wordt verdeeld in het leven. Wie ben ik om haar luchtkastelen door te prikken. Ze lacht en praat verder over grootse dromen die ze heeft. Ik kijk naar de sproeten op haar gezicht en ze ziet er zorgeloos uit. Alsof de weg voor haar geplaveid is met asfalt. Ach hebben we niet allemaal dromers nodig? ‘Je lijkt wel een prinses.’ Haar aandacht is plots van haar werk naar mij verschoven. Ik lach en denk ‘Jij hebt de luchtkastelen. Jij bent mijn prinses.’

DAKLOOSHEID IN NOORD-NEDERLAND

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Frits Blom**

Zo oud als de wereld is, is ook het daklozenprobleem. Zwervers en landlopers werden ze vroeger genoemd, verbannen naar Veenhuizen, maar ook toen waren het gewoon dak- en thuislozen. In de problemen geraakt, psychosociale instabiliteit, verslavingsproblematiek, het was er ook toen al. In de loop der tijd heeft de wereld zich ontwikkeld tot een maatschappij waar hoofdzakelijk gelet wordt op de winnaars. Maar er vallen steeds meer mensen tussen wal en schip door scheidingen, verslavingen, armoede en tanende geestelijke gezondheid. Gemeenten en provincies tuigen steeds meer instellingen op om deze groep hulp te bieden. De Riepe interviewt woordvoerders van gemeenten en provincies uit het verspreidingsgebied van De Riepe, over beleid en visie ten aanzien van deze groep aan de onderkant van de samenleving. Dit is het derde artikel in deze serie.

BURGEMEESTER ERIC VAN OOSTERHOUT EMMEN: STAD VOOR GELIJKE KANSSEN

Sinds 2017 is Eric van Oosterhout (60) PvdA burgemeester van gemeente Emmen. Naast de algehele verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van zijn gemeente, voelt hij zich erg betrokken bij mensen in armoede en de gevolgen daarvan voor hun dagelijkse leven. In Emmen leven een kleine 7000 mensen op of onder de armoedegrens. 'Als burgemeester heb ik natuurlijk de verantwoordelijkheid over alle sectoren in mijn gemeente', zo begint Van Oosterhout zijn verhaal. 'Maar in alles wat ik deed en doe heb ik mij altijd betrokken gevoeld bij mensen die minder kansen hebben gehad dan ik. Als ik vanuit mijn huis naar kantoor ga, kom ik langs een daklozenopvang. Op dat soort momenten realiseer ik mij het geluk dat ik gehad heb. Geluk is geen prestatie, het is gewoon mazzel hebben. En dat gun ik iedereen. Van daaruit en vanuit mijn politieke kleur, zet ik mij dan ook met hart en ziel in voor gelijke kansen voor iedereen. Armoede, schulden, et cetera mogen niet beperken in kansen in onderwijs en in de samenleving. Als ik in Veendam of Pekela (waar Van Oosterhout eerder actief was - red.) op huisbezoek ging, was er nergens een boek te bekennen. Ook daardoor ontstaat achterstand in ontwikkeling. Als kinderen niet of nauwelijks gestimuleerd worden, zullen de achterstanden alleen maar groter worden. Dakloos of arm zijn is geen keuze.'

Overheid als trampoline

Volgens de burgemeester is het te allen tijde belangrijk om met elkaar in gesprek te blijven. 'Mijns inziens is dat een voorwaarde. In een gesprek kun je boven tafel krijgen wat er nu werkelijk aan de hand is. Vervolgens kun je dan kijken wat de persoon nodig heeft om daar weer uit te komen. Net als in veel andere sectoren is ook hulp aan dak- en thuislozen maatwerk. Als de persoon aangegeven heeft wat hij of zij nodig heeft, kunnen wij kijken wat wij hem daarin kunnen bieden om uit deze situatie te komen. Mijn drive is het om meerwaarde te brengen op het gebied van armoede, gezondheid en behuizing. De overheid dient in mijn optiek een aanvullend vangnet te bieden en zou moeten functioneren als trampoline.' Natuurlijk kan de overheid dit niet alleen. 'Wij werken dan ook intensief samen met allerlei groepen in de maatschappij, zoals woningbouwcorporaties, het Leger des Heils, met verslavingszorg, sociaal en maatschappelijk werk van de Tintengroep, met Wender (voorheen Kopland) en bedden een en ander in, in ons minimabeleid.'

Integrale aanpak

In de gemeente Emmen is er gekozen voor een integrale aanpak waarbij de nadruk ligt op signalering en preventie. Om dit te realiseren is een plan van aanpak opgesteld voor een brede aanpak van dak- en thuisloosheid waarbij de nadruk vooral ligt op huisvesting. In de praktijk blijkt namelijk dat als dak- en thuislozen een keer een plek hebben, een groot deel van de problematiek zich beter oplost. Als je je niet meer druk hoeft te maken over waar je die avond veilig kunt slapen, ontstaat er ook weer ruimte voor vragen als: "wat wil ik nu eigenlijk".

Tien maatregelen

Om invulling te geven aan de brede aanpak van dak- en thuisloosheid zijn tien maatregelen samengesteld. Deze maatregelen richten zich vooral op huisvesting. Hierbij valt te denken aan innovatieve nog niet bestaande woonvormen voor inwoners waar nu nog geen passend aanbod voor is. Een aantal van deze maatregelen zijn:

Het Hunebedproject: De leefwereld van de kwetsbare inwoner en de 'harde' systeemwereld sluiten vaak onvoldoende op elkaar aan. Kwetsbare inwoners moeten zich aan allerlei regels en voorwaarden houden voordat zij de nodige hulp en ondersteuning kunnen krijgen. Dit lukt niet altijd. Vaak hebben kwetsbare inwoners zelf wel ideeën over wat hen kan helpen om vooruit te komen en hun leven op de rails te krijgen. Wat zou je doen als je zelf de touwtjes in handen hebt? Het doel van het project is om de kwetsbare inwoner centraal te stellen en zelf regie te geven in hun herstelproces en re-integratie. Dit willen we doen door vijf langdurig dak- en thuislozen een budget van € 10.000 te geven. Een

gift zonder regels of tegenprestatie. Daarnaast hebben zij 24/7 toegang tot professionele hulp en begeleiding. Een unieke kans en experiment om eigen regie, zelfredzaamheid en autonomie te bevorderen.

Kamers met kansen: is opgezet om jongeren met steun in de rug de stap te laten zetten naar zelfstandigheid. Het doel is om jongeren de kans geven een zelfstandig eigen leven te kunnen gaan leiden. Kamers met Kansen is een woonvorm waar jongeren van 17 tot 25 jaar op maat worden ondersteund in wonen, werken, leren, netwerkontwikkeling, vrijetijdsbesteding en andere vaardigheden die nodig zijn om de aansluiting met de samenleving te hervinden en te behouden. Onder meer door het huurcontract voor de kamer te koppelen aan een persoonlijk ontwikkelingsplan, gericht op toeleiding naar arbeid en/ of scholing én de doelen die door de jongeren behaald moeten worden.

Welkom in de buurt: Steeds meer mensen vanuit Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang gaan weer zelfstandig wonen in de buurt. Het organiseren van het proces van uitstroom alleen is echter nog geen garantie voor succes. Er is op allerlei vlakken ondersteuning nodig. Hoe wordt een persoon bijvoorbeeld opgevangen in de wijk? Hoe besteedt deze zijn tijd en waar heeft hij wel en geen hulp bij nodig? Het project Welkom in de Buurt heeft als doel om de uitstroom en de integratie in een woonwijk te vergemakkelijken. Deze acties worden vervolmaakt door het aanstellen van een regionaal projectleider en een integrale bestandsanalyse van de doelgroep.

Plek voor iedereen

'In onze samenleving verdient iedereen een plek. De kwetsbaren onder ons hebben daarbij steun nodig. Wij als gemeente Emmen denken dat we met deze maatregelen een grote stap zetten in het realiseren van een maatschappij waarin iedereen mee kan doen en daar ook de kansen voor krijgt', aldus burgemeester Van Oosterhout. ♦

KOKEN MET EEN MISSIE

Bruine bonen met spek en stroop

Door Lydia Tuijnman

Onze jonge meester werd op handen gedragen door zijn vierde klas. Hij was knap, stoer en onrechtvaardig. Meester was voorstander van het recht van de sterkste en zwakke leerlingen kregen er genadeloos van langs. Op één mager schuw boerenmeisje had hij het speciaal voorzien. Die werd voor de klas te schande gemaakt toen ze schuddend van de zenuwen van het rijtje Hengelo, Enschede Oldenzaal niks terechtbracht. Ik liep die middag met haar mee terug naar haar huis want ze was nog steeds in tranen. Van haar vader in de blauwe overall kregen we schuimende melk die nog warm was, zo uit de teems. Van haar blozende ronde moeder kregen we aan de keukentafel een diep bord bruine bonen met spek en stroop.

Zet 400 gram bruine bonen een nacht van tevoren in ruim water in de week en kook ze de volgende dag gaar in het weekwater met 2 theelepels zout, drie kruidnagels en een laurierblaadje. Goed uit laten lekken. 300 gram rookspek met een mooie vetrand in dobbelsteentjes snijden en langzaam uitbakken in een zware koekenpan (of nep spek-stukjes zachtjes bakken met een paar flinke lepels extra boter.) Een geschilde goudrenet in blokjes even in wat boter roerbakken. Spek, appel met 6 eetlepels stroop door de bonen roeren en het geheel liefdevol op temperatuur laten komen.

Onze kin glom van het vet en het zoet en zout wasten alle treurnis weg. Hengelo, Enschede én Oldenzaal konden ons gestolen worden. Het beste middel tegen onrecht is bruine bonen met spek en stroop.

De kracht van vergeving

Door **Niek Heidanus**

U en ik zijn dagelijks bezig, heel vaak onbewust, met het thema van recht(vaardigheid) en onrecht. Bij alles wat we doen of nalaten maken we - met een soort rechtvaardigheidssensor - afwegingen over goed en kwaad: handelen we wel juist en eerlijk?

Wat ik de afgelopen bijna 55 jaar ben gaan geloven is dat de mens van nature goed is, dat de meeste mensen deugen. De mens is van nature geen beest, egoïst, zondaar of boef. Ik ben nu 28 jaar advocaat en heb in die tijd heel wat slechteriken en wetsovertreders bijgestaan. Wat ik in de praktijk steeds weer ervaar, is dat ik altijd wel iets bijzonders, leuks of aardigs zie in mijn cliënten, ondanks de afschuwelijke misdrijven die soms door hen gepleegd zijn. Bedenk steeds: ik verdedig de verdachte of dader, ik verdedig niet zijn daad. Die is vaak

afkeurenswaardig en soms weerzinwekkend. Ik ben trots op onze rechtsstaat en dat we met elkaar hebben afgesproken dat ieder mens (ongeacht zijn kleur, afkomst of daad) recht heeft op een eerlijk en fatsoenlijk proces en een advocaat die dat bewaakt en de passende rechtsbijstand verleent. In mijn praktijk maak ik mensen mee die in de wortel zijn beschadigd en eigenlijk nooit een eerlijke kans hebben gehad om mooi recht door het leven te lopen. Natuurlijk hoor ik vaak het credo: “Zeker een slechte jeugd gehad”. Dat is vaak het cynische commentaar als je de verdediging voert voor een verdachte van een ernstig delict. Een slechte jeugd of matige opvoeding is vaak de basis voor veel ellende. De meeste mensen plegen niet voor de lol een strafbaar feit, ze doen dat vaak omdat ze als kind pedagogisch of affectief verwaarloosd zijn of omdat ze lijden aan een psychische ziekte of andere ernstige handicap. En hoe moeilijk wellicht ook te geloven, in veel van mijn zaken kan het misdrijf mijn cliënt hierom niet of verminderd worden toegerekend. En dat is niet omdat wij soft zijn of om de tuin geleid worden, dat is omdat de cliënt volgens een gedragsdeskundige niet of nauwelijks toerekeningsvatbaar is. Ieder mens kan ontsporen en iedereen kan een of meer fouten maken. In dat opzicht is er geen onderscheid: alle mensen hebben gezondigd, of je nu christen of heiden bent, man of vrouw, zwart of wit, jong of oud, geleerd of ongeletterd, ziek of gezond, we hebben allemaal onze zonden begaan.

Maar welke straf is rechtvaardig voor iemand die geen slechte jeugd heeft gehad, geen gebrek of stoornis heeft en volledig bewust een misdrijf heeft gepleegd?

Rechtvaardigheid is een term die inhoudt dat recht wordt gedaan aan iemand die onrecht lijdt, maar ook aangeeft dat boosdoeners worden gestraft. In de huidige strafpraktijk is er vanuit de politiek, media en samenleving bitter weinig vergeving. Ik geloof persoonlijk zeer in de kracht van vergeving en pleit vaak voor een tweede of zelfs derde kans. Gelukkig dat de rechter kan abstraheren bij de boosheid en onverdraagzaamheid in de samenleving. De strafrechter straft in principe naar de mate van schuld en dat is gelukkig vaak genuanceerd. Denk niet dat we soft straffen in Nederland. Het tegendeel is waar: de Nederlandse rechter is de afgelopen decennia steeds zwaarder gaan straffen ten opzichte van de meeste andere Europese landen.

Ik hoop dat u met iets meer begrip en mildheid naar mensen kunt kijken die een scheve schaats hebben gereden, dat u het goede in de mens zult blijven zien en enigszins vergevingsgezind kunt zijn.

Jomima

Ik ben 51 jaar en als zodanig een echte jong-middelbare man, ook wel jomima genaamd. Jomima's zijn vaak hele aardige mensen. Ze weten wat jongeren beweegt, maar vergeten de oude van dagen niet. Een beetje jomima drinkt dus gezellig een biertje met een twintiger, om onderweg naar huis een oud vrouwtje onder een goed gesprek te helpen met oversteken. Die tussenpositie geeft de jomima een natuurlijk overwicht, hetgeen hem kwiek en flexibel houdt. Voor de sensitivity readers onder ons: er zijn ook jomivro's, alsmede non-binaire, genderfluide en genderqueere jong-middelbaren.

Toch merk ik als jomima dat ik de greep op wat jongere jongeren beweegt langzamerhand aan het verliezen ben. Ik zal u een paar voorbeelden geven van typische zaken waar ik geen aansluiting meer bij heb. Nou ja, eigenlijk nooit heb gehad.

Zo heb ik - en met mij waarschijnlijk vele andere jomima's - helemaal niets met gamen. Ik heb in de vroege jaren negentig weleens een tijdje een computerspelletje gespeeld, maar dat was meer omdat ik toen werkloos was en toch niets had te doen. Het spel heette Duke Nukem (versie 1) en was alleen te spelen op een computer die op MS-DOS draaide. Onlangs las ik dat er speciale gamestoelen zijn, een meubelstuk waar ik nog nooit van had gehoord. Afgelopen september gaf het Noord Nederlands Orkest een concert met alleen maar gamemuziek, ook al zo'n noviteit voor mij. Tja, muziek. Ik ken Beyoncé, Rihanna, Ed Sheeran en Kensington van naam, maar zou ze op straat niet herkennen. Geen idee gewoon wie het zijn. Geen idee ook of ze, naast beroemd, ook berucht zijn – of ze dus harde drugs gebruiken, hotelkamers eigenhandig verbouwen of stomdronken op het podium staan. Is de popster van nu nog wel berucht? Ik zou het niet weten.

Verder weet ik niet wat een kapsalon is, heb ik nog nooit een aflevering van Game of Thrones gekeken, had ik tot de GP van Zandvoort niet van Chef Special gehoord, ken ik geen enkele speler van Manchester City en weet ik niet precies wat Instagram en TikTok zijn.

Natuurlijk ben ik me ervan bewust dat dit lijstje onvolledig is. Als ik dus straks een iojomima ben (iets oudere jong-middelbare man – vaak hele aardige mensen), zal ik het moeten aanpassen. De verwachting is dat de reeks dan langer wordt. Voor de sensitivity readers onder ons: er zijn ook iojomivro's, alsmede vele, vele andere lotgenoten.

JAAP KROL

Pinapparaten voor Riepeverkopers

Algemeen Diaken Gezelschap schenkt geld aan De Riepe

Door Rudy Vane Fotografie Frits Blom

Tegenwoordig heeft men nog nauwelijks contant geld op zak. En dat merken onze straatkrantverkopers ook. Men wil wel een Riepe kopen en krijgen steeds vaker te horen: 'Helaas, ik heb nu geen kleingeld bij me', maar ook: 'Kan ik met de PIN betalen?' Tot voor kort was het antwoord nee, maar daar komt verandering in. Dankzij een gift van het Algemeen Diaken Gezelschap kunnen wij nu mobiele pinapparaten kopen voor onze verkopers. U zult ze steeds meer gaan tegenkomen.

Het Algemeen Diaken Gezelschap

Sinds 1838 bestaat het Algemeen Diaken Gezelschap (ADG) en is zeer actief geweest op sociaal-maatschappelijk terrein. Momenteel beheert de vereniging nog slechts een vermogen, verkregen uit de verkoop van diverse panden zoals de beide Middengasthuizen in de stad Groningen. De inkomsten uit dat vermogen worden gebruikt voor het verstrekken van bijdragen aan instellingen, die bij voorkeur zijn gericht op hulpverlening aan de oudere en/of zieke mens in de stad of de omgeving daarvan. De vereniging wordt bestuurd door de voogdij. De voogdij beslist binnen de grenzen van de jaarlijks door de algemene ledenvergadering vastgestelde begroting over de toekenning van subsidies.

Carin van Dellen en Eppo van Koldam vertellen, gezeten op het terras van Zondag in het Noorderplantsoen, meer over het ADG. Eppo: 'Door de naam Diaken worden we nog wel geassocieerd met de Hervormde Kerk, maar sinds 1890 hebben wij daar al geen binding meer mee. Door de verkoop van onroerend goed beschikken we over een pot geld waar we revenuen uit trekken en die besteden we aan goede doelen. Dat doen we als vereniging en niet als stichting zoals de meeste fondsen. Van de circa vijftien leden die we hebben zitten er vijf in de voogdij. Carin is daar de voorzitter van en ik heb de mooie titel van boekhoudend voogd. Onze grootste taak is jaarlijks de subsidieaanvragen afhandelen en zelf actief kijken of organisaties misschien geld nodig hebben van ons. Zo hebben we De Riepe ook benaderd. De achterban waar De Riepe veel over schrijft, is ook de groep waar wij ons op richten. We zetten per jaar zo'n dertig- tot veertigduizend euro aan subsidie uit.' Carin vult aan: 'Het zijn altijd instituten die bij ons aankloppen, geen particulieren.' Eppo: 'Die kunnen aankloppen bij SUN,

Stichting Urgente Noden, die ook subsidie krijgen van ons. Organisaties zoals Het Leger des Heils en de Voedselbank vragen geen bedragen van ons, maar we maken zelf elk jaar wat aan hen over en die bedanken ons daar natuurlijk wel netjes voor.' Op mijn vraag wat de drijfveer is om juist voor deze mensen iets te doen antwoordt Carin: 'Zo zijn we ook gestart vroeger. Mensen die zichzelf niet kunnen redden te kunnen helpen. De Diaconie is van oudsher de instelling binnen de hervormde kerk die voor de armen zorgt. Daar zijn we uit voortgekomen.' Eppo: 'We richten ons met name op de stad Groningen, maar we vergeten de regio ook niet.' Carin: 'Vroeger, honderd jaar geleden, waren we het instituut zelf, dat zelf beslissingen nam om mensen te helpen. Vandaag de dag ondersteunen wij instellingen die zich inzetten om mensen die extra hulp nodig hebben met geld. Meestal ondersteunen we die meerdere jaren. Het was destijds ook de bedoeling om de mensen te helpen uit de armoede te komen, door een vak te leren en het zelf weer op te pakken, dat ze zelf weer verder kunnen. En nu kunnen we voor De Riepe wat betekenen.'

De pinapparaten

Waarom is de aanvraag van De Riepe voor pinapparaten goedgekeurd, is dat geen luxe? Eppo: 'Nee, ik vind dat geen luxe. Ik weet hoe moeilijk straatkrantverkopers het hebben. Mensen hebben geen contant geld meer. Mensen willen wel heel lief boodschappen voor ze doen, maar met alleen boodschappen komen ze er niet. Daar kunnen ze geen huur van betalen of ziektekostenverzekering. Daarom vinden wij de pinapparaten belangrijk. Wat wel het nadeel kan zijn is dat er minder fooien worden gegeven. Met pinnen doe je vaak het vaste bedrag. Ik ben benieuwd of mensen toch meer pinnen voor het maandblad. De afweging is of je met pinapparaten zoveel meer gaat verkopen dat het minder fooi krijgen niet zo erg is.'

Toekomst van het ADG

Carin vertelt over de vereniging: 'Vroeger bestond het ADG uit meer leden, maar gestaag vallen er mensen af en er komen nauwelijks leden bij. De leden die geen voogd zijn worden jaarlijks geïnformeerd over wat er dat jaar allemaal gedaan is. De maatschappij is ook erg veranderd vergeleken met honderd jaar geleden. Ik vraag me weleens af hoe dat verder moet met het ADG in de huidige maatschappij. Het is lastig om de schwung erin te houden. We vergaderen als vereniging nog steeds in Groningen, maar hebben geen eigen ruimte meer. Daarom zitten we nu ook in het Noorderplantsoen te praten.' Eppo vult aan: 'Tot in de vijftiger jaren van de vorige eeuw waren we echt nog een gezelligheidsvereniging en kwamen we iedere twee weken samen in Huize De Beurs om te sjoelen en dat soort dingen, maar dat is nu helemaal verzand. Het fonds is destijds ook gevuld door leden die een strafbetaling moesten doen als ze niet ten minste één keer per maand kwamen opdagen.' ♦

Mensen hebben geen
contant geld meer

HOROSCOOP

Illustratie Paul Kimkes

Steenbok   **22 december – 20 januari**
‘Ik vertrouw op mezelf om de overvloed te creëren die ik verdien.’ Herhaal deze woorden hardop voor jezelf met een onwankelbaar vertrouwen in het universum. Of schrijf het op een Post-it en plak het op je bureau ter herinnering. Het is tijd om de zegeningen op te roepen die je verdient.

Waterman   **21 januari – 19 februari**
Wat doe je als alles in chaos vervalt? Wat doe je als de dingen weigeren te gaan zoals jij dat wilt? Daal je af in een neerwaartse spiraal van negativiteit of grijp je de kans om jezelf te verheffen? Het is tijd om het script des levens te herschrijven.

Vissen   **20 februari – 20 maart**
Het is een eenzame weg voor je geweest. Een die meer heeft genomen dan hij je heeft gegeven. Toch heb je tegen alle verwachtingen in gevochten en ben je gekomen waar je nu bent. Weet dat je de innerlijke kracht bezit die nodig is om je demonen te verslaan.

Ram   **21 maart – 20 april**
Zeg geen “ja” tegen alles wat op je pad komt. De kans is groot dat je jezelf overbelast, wat zijn tol eist van je mentale en fysieke gezondheid. Neem een stap terug. Beoordeel opnieuw de denkbeelden die je ervan hebben overtuigd dat je waardigheid verband houdt met hoeveel je geeft.

Stier   **21 april – 21 mei**
Je hebt te lang vastgehouden aan het idee van hoe de dingen zouden moeten zijn. Perfectie is een illusie. Het enige dat ons van deze illusie kan bevrijden is om jezelf de toestemming te geven om uit je comfortzone te stappen. Je zult vervolgens nieuwe aspecten van je wezen ontdekken.

Tweelingen   **22 mei – 21 juni**
Genezing is zelden een lineair proces. Wees dankbaar voor de reis die je hebt afgelegd en alles wat het aan je geopenbaard heeft. Wees dankbaar voor alle lessen die geïntegreerd zijn en de manieren waarop het je heeft geholpen om een diepere verbinding met jezelf te ontwikkelen.

Schorpioen

23 oktober- 21 november

Het begint allemaal bij jezelf, Schorpioen. Hoe je over jezelf denkt bepaalt je relatie met de wereld om je heen. Geef de prioriteit aan selfcare zodat je kunt bijtanken op geest-, lichaam- en zielsniveau. Dit is de enige manier om de storm door te komen die oude fundamenten dreigt te breken.

Kreeft   **22 juni – 22 juli**
Onderschat geenszins de kracht van samenwerking. Verwelkom de kansen om je krachten te synchroniseren met degenen die zich op dezelfde frequentie bevinden. Er zullen verschillen zijn, maar houd er rekening mee dat het op lange termijn heilzaam zal blijken om onderweg enkele offers te brengen.

Leeuw   **23 juli – 23 augustus**
Niet alles is wat het lijkt. Als je het gevoel hebt dat iemand je bedriegt, is dat waarschijnlijk ook zo. Besteed aandacht aan wat de tekenen onthullen terwijl je je eigen energie beschermt. Kom op voor waar je in gelooft. Je onwankelbare vertrouwen in de gekozen missie zal de zaken veranderen.

Maagd   **24 augustus – 22 september**
Wanneer we emotioneel gehecht zijn aan iets of iemand, dan wordt onze perceptie gekleurd door onze gevoelens. In dergelijke gevallen is het makkelijk om de waarschuwingssignalen te missen. Woorden van wijsheid van Maya Angelou: “Als iemand je laat zien wie ze werkelijk zijn, geloof ze meteen de eerste keer”.

Weegschaal   **23 september – 22 oktober**
Het is tijd om naar de vervulling van je doel toe te werken. Als dat betekent dat je onderweg een paar veren verliest, dan is dat maar zo. Het zal je de moed geven die je nodig hebt om de waargenomen uitdagingen aan te gaan. Geloof in je eigen kracht!

Boogschutter   **22 november – 21 december**
Een relatie die je dierbaar was in het verleden, begint langzaam een bron van zorgen te worden. Wees echter voorzichtig om de andere persoon als de slechterik te bestempelen. Bekijk de omstandigheden vanuit een hoger perspectief. Dit zal je helpen beseffen dat het niet zwart of wit is.

STRAATKLINKERS

HET HELLENDE VLAK VAN WELLES EN NIETES

Door Maarten Vermeulen Illustratie Robby Bakker

Benno (45) was zeven jaar dakloos en verslaafd aan harddrugs. Met gitaarspelen verdiende hij wat geld op straat om de drugs te kunnen betalen. Maar toen zijn gitaar werd gestolen moest Benno op een wat minder legale manier aan geld zien te komen. Benno pleegde diefstallen, maar liep daarbij tegen de lamp en werd opgepakt. »

R

‘Als je het hebt over gevangenissen in Nederland, dan kun je net zo goed zeggen van “ja, ik ga even naar het hotel”. Het is tegenwoordig wel wat versoberd. Het is niet zo mooi meer als het vroeger was. Je moet er werkzaamheden uitvoeren waarbij je samenwerkt met andere gedetineerden, een beetje dom werk kan je zeggen. Dus dan gaan we kaarten. Maar Je sociale vaardigheden worden er wel op de proef gesteld. Bovendien ben ik in de twee jaar die ik er heb gezeten op eigen kracht afgekickt van de drugs.’

Nu Benno uit de gevangenis is woont hij begeleid in een inrichting. Daarnaast heeft hij een persoonlijke begeleider. Met zijn begeleider heeft Benno het over de uitdagingen die hij tijdens het re-integreren tegenkomt, zoals het omgaan met conflictsituaties. Het vraagt om goede onderlinge communicatie en vertrouwen. ‘Je hebt een heroïneproject hier. Als je verslaafd bent krijg je drie keer per dag een half uur de tijd om daar drugs op te roken. Zij maken een fout en geven mij een zakje te veel bij de verstrekking. Dat zakje heb ik meegenomen want ik ga mij niet in een half uur helemaal ‘t schompes roken. Ik ben

dakloos en ga naar het slaaphuis. Er is iemand ziek in het slaaphuis. Hij heeft geen dope. Ik deel de drugs met hem. Twee dagen later kom ik bij het heroïneproject. Iemand heeft er wat over gezegd. En wat krijg je? Ik word eruit geknikkerd! In discussie gaan heeft geen zin meer want dan beland je al snel op het hellende vlak van welles en nietes. Dus zij maken een fout en ik word gestraft. Dat is wat ik bedoel. Ze communiceren soms met mij op het niveau van een kleuter.’

Ook al laat de kwaliteit van communiceren binnen de hulpverlening nog wel wat te wensen over, Benno blijft kritisch naar zichzelf kijken. ‘Uiteindelijk komt het neer op mijn eigen verantwoordelijkheid. Laten zien dat je meewerkt! Ik probeer te re-integreren. Zodoende drink ik alleen buiten de inrichting. Daarmee probeer ik te voorkomen dat anderen die er zitten er aanstoot aan nemen. Het is de bedoeling dat je iets opbouwt, ruggengraat ontwikkeld. Dat je de criminaliteit weghaalt en manieren zoekt om op een verantwoorde manier deel te nemen aan de samenleving. Daarvoor is goeie communicatie en wederzijds respect nodig.’

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe.

Wilt u als bedrijf ook bijdragen?

Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion
Als de zon, tekentherapie
Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)
De Huismeesters, Groningen
Digno BV, Haren
Dik Bike Centre, Groningen
Doesburg autoverhuur, Groningen
Dries Rolde BV
Dunk
Forum Groningen
Gemeente Groningen SoZaWe
Groningen Seaports
Groninger Kredietbank
Ingenieursbureau Wassenaar, Haren
Klooster Reizen, Haren
Kluzzenbedrief Jan
Kompas Zuidlaren
Lightwave, Groningen
Lotus uitvaart, Thesinge
Metaware BV , Groningen

Bewindvoering en inkomensbeheer
Tekentherapie, opleiding en begeleiding
Nieuws uit Groningen/Drenthe
Woningcorporatie stad Groningen
Informatietechnologie
Van ventiel tot helm
Van sjorband tot aanhangwagen
Installatietechniek
Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg
Boeken, films en events
WU is dichtbij
Havendienstverlening
Sociale hulpverlening
Complexe constructies ontwerpen
Reisbureau
Veur putjedery in en omt hoes
Specialist in financiële zorgverlening
Spirituële opleidingen
Uitvaartverzorging en -begeleiding
Cloudoplossingen managementsystemen

Mamamini Helpman
New Nexus, Tynaarlo
Noback Ingenieursbureau, Groningen
Noorderlink, Groningen
Noorderpoort, Groningen
Old Burger Weeshuis, Leeuwarden
't Oortje Sieraden, Groningen
Patrimonium, Groningen
Pinkster schilderwerken, Assen
Praktikos, Assen
Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen
Rijschool Gerald, Peize
Rottinghuis aannemingsbedrijf BV, Groningen
Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen
Schilders de Vries, Groningen
Stichting Terwille, Groningen
Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen
Tekstlabel Amber Boomsma, Leeuwarden
Verslavingszorg Noord Nederland, Groningen
Willem Rietman Interieur Tynaarlo

Goededelenkringloop
IT consultancy- en adviesbureau
Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen
Vacatures Noord Nederland
Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe
Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied
Oorbellspecialzaak
Christelijke woningstichting
o.a. binnen-/buitenschilderwerk
Trainingsbureau
Gastvrij beveiligen
Auto- en motorrijdschool
Allround bouwbedrijf in het Noorden
Strafrechtadvocatuur
Sterk in duurzaam ondernemen
Vrij van verslaving
Gezond begint in de mond
Freelance schrijfprofessional
Perspectieven bieden
Meubilair op maat

Volgende maand in De Riepe:

Van coke naar koken

Als jongetje van dertien heb je het niet gemakkelijk als je in Delfzijl in een strenggelovig gezin opgroeit. Als ook nog blijkt dat je adhd hebt, wil je ook weleens rust in je hoofd hebben, vluchten voor de onrust door drank en sigaretten. En als sigaretten kunnen dan kan blowen ook vast wel. ‘Daar werd ik rustig van’, vertelt Jefta Winkel (35) in zijn gezellige woonkamer in Leeuwarden, achter de koffie. Samen met Flora Abma (11 jaar) die aangegeven heeft dat ze journalistiek wil ervaren, praten we met Jefta.

En verder:

- Maaltijdservice Open Hof
- VNN, Verslavingsarts Anita Veenema

Deze zal verschijnen rond 1 december 2021

Oplossing puzzel van pagina 23

1	S	E	2	P	I	3	A		4	E	D	5	A	M	6	M	E	7	R
	L			I			C			E			F			O			E
8	A	G	E	N	T	E	N					9	W	O	E	R	D		
	A			P			I						E						D
10	G	E	B	O	E	I	11	D				12	Z	U	13	S	J	E	
	S			E						I			I	U		T		R	
			14	K	E	R	15	K	G	A	N	G	E	R	S				
16	I			S			O									A		17	Z
18	N	E	T	E	L					19	A	S	20	G	R	A	U	W	
	D						O						E			T			I
21	R	A	22	V	I	J	N			23	A	A	N	H	A	N	G		
	U			R			I			A			I			R			E
24	K	N	I	J	P	E	R	S				25	E	M	M	E	R		

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-313 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl

Hoendiephuis, voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl

Ommelandershuis
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Het Kopland
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wenders.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Sociaal Pension Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reïntegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsebrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN
Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH winschoten
tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

NIEUW-AMSTERDAM
24-uurs opvang en nachtopvang
Leger des Heils
Zijtak WZ 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam
tel. 0591-551 020

EMMEN
Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils
Beschermd Wonen Boshuis
Boslaan 138
7822 EP Emmen

HOOGEVEEN
Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN
Sociaal Pension Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

LEEUWARDEN
Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel: 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0900-1188881
www.wender.nl

Sociaal Pension Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0900-188 881
www.wender.nl

Sociaal Pension Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0900-188 88 81
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en woonvoorziening de Kei
De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM
Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM
Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

HEERENVEEN
Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregel.nl

SNEEK
Sociaal Pension Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

De Herberg
Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

STRAATKANJER

Mensen hebben respect voor me

Door **Robert van Bergen**
Fotografie **Frits Blom**

Op de eerste maandag van de maand, wanneer De Riepes opgehaald worden is ook de Roemeense Florica Herbert (61) daar, samen met haar zoon Lucien. Lucien is al eerder Straatkanjer geweest en overtuigt zijn bescheiden moeder dat ze ook een interview moet doen.

Florica: 'Het is wel leuk om De Riepe te verkopen, maar ik verkoop bij twee kleine winkels in Leens en Uithuizermeeden. Daar komen maar weinig mensen.' De mensen die bij haar komen hebben veel respect voor haar, 'omdat ik zo oud ben en zo een beetje extra verdien.' Het zijn dan ook vooral vaste klanten die haar kranten kopen. 'De Nederlanders zijn heel lief, het zijn goeie mensen en ...', er verschijnt een lach op haar gezicht '... ze betalen ook goed.' Ze wil de mensen bedanken die elke maand weer De Riepe bij haar kopen.

Ze komt uit het westen van Roemenië, uit Lugoj. Een klein stadje vlakbij Timoșoara. Ze heeft zes kinderen, waaronder Lucien. Familie die De Riepe verkochten vroegen haar om ook naar Nederland te komen. 'Door mijn leeftijd ben ik vaak moe en heb ik veel pijn, maar het is belangrijk om het positief te bekijken. Ik wens iedereen dan ook veel gezondheid toe.'